

A middle-aged man with short, light-colored hair is sitting on a stone bench outdoors. He is wearing a blue suit jacket, a white shirt, and a dark tie with a small white pattern. He is looking directly at the camera with a slight smile. The background consists of a grey metal lattice fence and some greenery.

Erik Jan van Kempen, directeur Woningmarkt: 'SBR draagt bij aan lastenverlichting in de bedrijfsvoering van corporaties'

Onlangs werd de eerste digitale jaarrekening van een woningcorporatie, voorzien van een digitaal getekende accountantsverklaring, via Standaard Business Reporting (SBR) ingediend. CorporatieGids Magazine blikt in een gesprek met directeur Woningmarkt Erik Jan van Kempen vooruit op zijn presentatie over SBR op CorporatiePlein, 22 september in Expo Houten. "Met SBR dragen we bij aan lastenverlichting in de bedrijfsvoering van corporaties."

Erik Jan van Kempen is sinds 1 april 2013 directeur Woningmarkt bij het directoraat-generaal Bestuur en Wonen bij het ministerie van BZK. Eerder werkte hij onder meer als manager Belangenbehartiging publieke zaak bij Aedes. Op de vraag of hij in zijn huidige rol 'tegenover' de corporatiesector staat, zegt Erik Jan: "Integendeel, net als bij Aedes zet ik mij nu in om de wereld een stukje mooier te maken. Het verschil is dat de lijnen naar de minister voor mij nu veel korter zijn en dat het daardoor makkelijker is om het algemeen belang te dienen dan bij een belangenorganisatie."

SBR

Met zijn team van ambtenaren werkt Erik Jan aan concrete beleidsvoorstellen op basis van feiten en analyse, inzicht in het politieke krachtenveld en goed overleg met de buitenwereld. Een mooi voorbeeld waarin het ministerie samenwerkt met de buitenwereld – woningcorporaties, accountants en IT-leveranciers – is SBR, waarmee corporaties sterk vereenvoudigd dPi- en dVi-gegevens kunnen aanleveren. "Wetgeving is vaak 'stolling' van wat we met zijn allen ergens van vinden. Met SBR dragen we als ministerie bij aan wat woningcorporaties nu aan het doen zijn. Het helpt aantoonbaar bij het efficiënter laten opereren van deze ondernemingen in een complexe omgeving waarin veel van transparantie en professionaliteit wordt verwacht."

Draagvlak

Erik Jan is nauw betrokken bij het SBR-project en heeft in minister Stef Blok voor Wonen en Rijksdienst een enthousiaste supporter. "Ik kwam erachter dat de basis om te komen tot uniformering en standaardisering in de corporatiesector is gelegd door mensen uit de sector zelf. Deze initiators hadden steun nodig om het breder ingevoerd te krijgen. Een politiek feit is vaak binnen een paar maanden beslecht, maar voor sectorbrede afspraken over standaardisering van gegevens-definities is uithoudingsvermogen vereist. Voor beide geldt dat het alleen werkt als er maatschappelijk draagvlak voor is."

Handje helpen

Op de vraag of het verplicht stellen van de aanlevering van dPi en dVi via SBR dat maatschappelijk draagvlak een handje helpt, zegt Erik Jan: "SBR gaat het corporaties straks echt makkelijker maken, maar transitie is altijd moeilijk. Je kunt als sector proberen iets collectief af te spreken, maar in feite kan alleen de overheid het afdwingbaar maken." Erik Jan trekt een parallel met de Parlementaire Enquête. "Gezien het

feit dat alle corporaties samen via het WSW de kosten dragen als het ergens misgaat, voelden veel corporatiebestuurders ongemak bij wat er in de sector gebeurde aan te risicovolle activiteiten. Het bleek als sector zelf moeilijk om de verantwoordelijken erop aan te spreken en er verplichtingen aan te verbinden."

CORA en VERA

Erik Jan noemt – en roemt – in het kader van het maken van collectieve afspraken ook de CORA en VERA initiatieven. "Lovenswaardig, vakspecialisten uit de sector hebben naast hun dagelijkse werkzaamheden tijd geïnvesteerd om tot standaardiseringsafspraken te komen. Maar aan eigen tijd of overtuigingskracht zit altijd een beperking. Initiatieven als CORA en VERA lijken over techniek te gaan, maar doen dat niet. Het gaat om de diepere inhoud ervan die relevant is voor het nemen van managementbeslissingen, rendementsvragen en mogelijkheden. Dat je daar niet makkelijk uitkomt is niet vreemd. Het aanpassen van systemen en werkwijzen vinden we altijd heel spannend."

Data

Hij vervolgt: "We zitten in een complexe wereld waarin actuele en accurate data een belangrijke rol spelen. Met SBR kunnen we data aan de bron certificeren en uniforme definities zorgen ervoor dat de gegenereerde data kwalitatief, bruikbaar en vergelijkbaar is. Niet alleen voor verantwoordingsdoelinden, het helpt corporaties ook om in control te zijn. Om dit te bereiken helpt het om het aanleveren van verantwoordingsdata via SBR verplicht te stellen. Als iedere corporatie straks op een uniforme wijze verantwoordingsdata genereert, gebruikt en aanlevert, dient dat het grotere publieke belang en die van de huurder doordat de corporatie structureel zijn bedrijfslasten kan beperken."

Platgebeld

Inmiddels is het SBR-pilottraject feestelijk afgerond en is het de beurt aan de woningcorporaties, hun accountants en IT-leveranciers om zich voor te bereiden op de implementatie ervan. Op de vraag of het ministerie al wordt platgebeld door corporaties en IT-leveranciers die staan te popelen om met SBR aan de slag te gaan, zegt Erik Jan: "Dat valt nog reuze mee, helaas." Hij verklaart de afwachtende houding onder meer omdat corporaties en hun IT-leveranciers nu vaak maatwerkoplossingen hebben voor het aanleveren van verantwoordingsdata. "Dat maatwerk heeft natuurlijk zijn eigen

>>

verdienmodel en overstappen naar een standaardoplossing doe je dan niet zomaar even. Toch is SBR de toekomst. Ik verwacht niet dat corporaties voor dezelfde doeleinden nog maatwerkoplossingen gaan afnemen."

2018 lijkt ver weg

Een andere reden dat de 'SBR-telefoon' nog niet roodgloeiend staat, is dat corporaties op dit moment druk zijn met de implementatie van de Woningwet. "Voor SBR geldt als eerste mogelijke datum van invoering 2018, afhankelijk van de evaluatie van de pilot met de betrokken partijen. Dat lijkt ver weg, maar dat is niet zo", attendeert Erik Jan de corporaties. "Corporaties zijn nu druk bezig met het Daeb/niet-Daeb dossier, maar realiseren zich misschien onvoldoende dat dit straks ook via SBR moet worden verantwoord. Als je toch bezig bent om je administratieve organisatie te vernieuwen, is het handig om voorbereid te zijn op SBR. Mijn ervaring is dat de directeuren bedrijfsvoering graag precies willen weten waar

ze aan moeten voldoen en daar ook keihard voor werken. Er ligt dus ook een taak bij ons en bijvoorbeeld de brancheorganisaties om daar op het goede moment en tijdig over te informeren."

SBR dé gegevensvervoerder

Volgens Erik Jan is SBR de gegevensvervoerder die iedere definitie kan uitwisselen. "Het SBR-programma maakt ook een begin aan het efficiënter maken van een complexe samenleving. Het draagt bij aan lastenverlichting in de bedrijfsvoering van woningcorporaties. Betrouwbare data aan de bron ontsloten, minimaliseert de kans op fouten waardoor goedkoper kan worden gewerkt. Een belangrijke factor daarin is openheid van data. Wij willen dat alle data van semi-maatschappelijke organisaties openbaar zijn en het publiek kunnen informeren op basis van feiten en betrouwbare cijfers. Bovendien wil de verantwoordelijke voor de bedrijfsvoering zelf ook in control en compliant zijn."

Bravoure

Volgens Erik Jan geldt dat laatste voor vrijwel alle woningcorporaties. "Zeker in de aanloop naar en als gevolg van de parlementaire enquête zijn woningcorporaties zichzelf gaan heruitvinden. Het bravoure van vermogende corporaties met een breed perspectief op hun rol in de samenleving heeft plaatsgemaakt voor een duidelijkere focus op de maatschappelijke opdracht binnen de kaders die de wetgever nu heeft vastgelegd. Corporaties trekken nu samen op met huurders en gemeenten en vertonen meer gelijkens met de private initiatieven van waaruit ze eens zijn voortgekomen."

Huren zonder staatssteun

Overigens ziet Erik Jan voor goede sociale volkshuisvesting niet alleen een rol voor corporaties weggelegd. "We moeten af van het idee dat de volkshuisvesting ten onder gaat als corporatiewoningen worden verkocht. Het is aan de woningcorporaties, gemeenten en huurdersorganisaties om over die verkopen te beslissen. Een samenleving die gedomineerd wordt door een overheid willen we niet. Toch zijn woningcorporaties met 2,4 miljoen woningen nu dominant aanwezig in de huursector. Een grote groep huurders wordt bediend door organisaties die met staatssteun opereren. Als je de markt geen ruimte geeft, houd je dat echter in stand."

Hij vervolgt: "Corporaties moeten bezig zijn met goede volkshuisvesting en niet gefixeerd zijn op de omvang van het bezit. Het in stand houden van het aantal woningen is geen doel op zich. Een goede volkshuisvester zijn is dat wel. Ik merk dat corporaties allemaal kwaliteit willen leveren en ik hoop dat de Aedes benchmark bijdraagt om dit tegen zo laag mogelijke bedrijfslasten te doen. Binnen de huidige regels is bij de corporaties nog genoeg ruimte voor innovatie. Het model van in essentie private ondernemingen is niet verlaten. Ruimte voor innovatie en initiatief leidt uiteindelijk tot een hogere welvaart." ■

CorporatiePlein 2016

Erik Jan van Kempen is donderdag 22 september aanwezig op CorporatiePlein, de bedrijfsvoering & innovatiebeurs voor woningcorporaties. Om 10.30 uur verzorgt hij een presentatie over SBR. Aansluitend zal hij ook aanwezig zijn tijdens het SBR inloopsprekkuur. Kijk voor meer informatie over de beurs en om je aan te melden op www.corporatieplein.nl